

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “คน ไก่ชน และการชนไก่ กระบวนการกลายเป็นสินค้าในบริบทสังคมไทย” เป็นความพยายามเพื่อที่จะอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมในช่วง พ.ศ. 2540-2543 อันเป็นปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการ “เล่น” แขนงหนึ่งในสังคมไทย นั่นคือ การชนไก่ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อที่จะตอบคำถามว่า การชนไก่คืออะไร และ “อยู่” ในสังคมไทยในรูปแบบอย่างไร รวมทั้งการที่ต้องเผชิญกับกระแสสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันทั้งในแง่มูลค่าที่สนับสนุนและคัดค้านโดยผู้คนที่เกี่ยวข้องกับการชนไก่ต้องดิ้นรนเพื่อปรับเปลี่ยนท่าทีเพื่อสังคมไปในรูปแบบอย่างไรบ้าง

ในการศึกษานี้ได้ใช้แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการชนไก่หลัก ๆ อยู่ 3 แนวคิด ได้แก่

- (1) ศึกษาการชนไก่ในฐานะที่เป็นคติชนวิทยา
- (2) ศึกษาการชนไก่ในฐานะที่เป็นการเล่น
- (3) ศึกษากระบวนการกลายเป็นสินค้าของการชนไก่

แนวคิดที่ (1) และ (2) เป็นแนวคิดโดยทั่วไปที่ผู้คนมักมีภาพของการชนไก่อยู่ในใจ ในขณะที่แนวคิดที่ (3) ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการศึกษา เป็นการมองการชนไก่ในอีกมุมมองหนึ่งซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่กำลังเกิดขึ้นและยังอยู่ในช่วงระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลง

กระบวนการกลายเป็นสินค้าของการชนไก่เป็นกระบวนการของการสร้างคุณค่าด้วยความพยายามของกลุ่มคนหลาย ๆ กลุ่มเพื่อรวบรวมและรักษาความรู้และประสบการณ์การเล่นไก่ชนที่กระจัดกระจายอยู่ตามแหล่งต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้าง “ภาพ” ให้กับสินค้า และ “ภาพ” เหล่านี้มี “คุณค่า” ต่อผู้บริโภคซึ่งก็ถูกให้สัญลักษณ์จากสังคมเช่นเดียวกัน โดยภาพดังกล่าวนี้เป็นภาพที่เกิดจากความพยายามที่จะรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิม อันได้แก่ พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการชนไก่ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกสรรสายพันธุ์ไก่ชน การปรนไก่อ การปล้ำไก่หรือซ้อมไก่ และการชนไก่ สิ่งเหล่านี้ถูกนำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อสิ่งใหม่ ๆ นั่นคือ ภาพเหล่านี้ถูกนำมาใช้เพื่อให้สังคมยอมรับในสิ่งที่คนในแวดวงไก่ชนกระทำอยู่ ถึงแม้ว่าการชนไก่จะมีภาพที่เกี่ยวข้องกับการพนันและการทรมานสัตว์ แต่สังคมน่าจะยอมรับในสิ่งดี ๆ ที่คนในแวดวงพยายามนำเสนอ เช่น ไก่ชนเป็นสัตว์เศรษฐกิจ การชนไก่เป็นการละเล่นพื้นบ้านที่สมควรอนุรักษ์และพัฒนาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม กระบวนการดังกล่าวยังอยู่ในสถานะของการเริ่มต้นเท่านั้น กระบวนการนี้จะยังยืนยาวนานต่อไปเท่าใด คงต้องอาศัยเวลาเป็นเครื่องตัดสิน หากกระบวนการกลายเป็นสินค้าของการชนไก่ที่กำลังปรากฏอยู่ในสังคมขณะนี้คงสามารถสื่อ “อะไร” ให้กับสังคมได้บ้างในระดับหนึ่ง